

Marc ter Horst

Zoekwoord:

RIVIERHAAI

Lees-je-digiwijs

zwijzen

Zoekwoord: RIVIERHAAI

Marc ter Horst

met tekeningen van Caroline Ellerbeck

zwijsen

Zwijssen, dé leesspecialist sinds 1846. Ruim 80% van de kinderen leert op school lezen met Zwijssen. Lezen is de basis voor leren: van rekenen tot schrijven, van geschiedenis tot aardrijkskunde. Zwijssen, voor een leven lang leesplezier!

Toegekend door Cito i.s.m. KPC Groep

1e druk 2020

ISBN 978.90.487.3774.1

NUR 282

© Uitgeverij Zwijssen B.V. Tilburg, 2020

Tekst: Marc ter Horst

Illustraties: Caroline Ellerbeck

Adviseur Digitale geletterdheid: Mickey Touwslager

Vormgeving: Natascha Frensch

Voor België:

Uitgeverij Zwijssen.be, Antwerpen

D/2020/1919/040

Behoudens de uitzonderingen in de Auteurswet mag niets uit deze uitgave worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor licenties voor knipselkranten en -diensten of voor het overnemen voor onderwijsdoeleinden kunt u contact opnemen met de Stichting PRO: www.stichting-pro.nl. Voor meer informatie over auteursrecht in het onderwijs gaat u naar www.onderwijsauteursrecht.nl.

Inhoud

HFDSTK 1	Over het konijn	5
2	Haaienvinnensoep	10
3	Gras en zweet	13
4	De woordspin	17
5	Sjoelboes	21
6	Allemaal water	26
7	De blauwe lijn	30
8	Tussen de boeken	37
9	Op zoek naar de bron	42
10	Haai!	48
11	Een rots in de Rijn	54
12	Naar het verste punt	58
13	Een wit tapijt	62
14	Een knaller	66
15	Kopje-onder	71
16	Hoi	76
17	De twijfel	80
18	De spreekbeurt	85
19	Je moet niet alles geloven	88
20	Een beleefbeurt	92

HFDSTK 1

Over het konijn

Joep gaapt. Zo gaat het eigenlijk elke vrijdagmiddag. Voor het bord staat iemand uit de klas te praten over een dier. Meestal een dier dat hij wel kent. Dus dwalen zijn gedachten af naar de voetbalwedstrijd van morgen. Dat is veel interessanter. Uit tegen Orion. Hoeveel doelpunten zou hij om zijn oren krijgen van Hassan en Bram? De vorige twee wedstrijden herinnert hij zich nog goed. Afgelopen keer speelden ze thuis en werd het 1-9. Toen stond hij voor het eerst op doel. De keer daarvoor was het nog erger. Toen stond Eva nog op doel. Die kreeg er elf om de oren. Geen wonder dat ze niet meer wou keepen.

‘En daarom is mijn konijn het liefste konijn van de hele wereld,’ hoort hij in de verte.

Het blijft even stil.

‘Dat was het?’ vraagt juf Evelien.

‘Dat was mijn spreekbeurt,’ zegt Olivia.

Er beginnen een paar kinderen te klappen. Joep klapt drie klappen mee, uit medelijden met Olivia.

Daarna is het weer stil. Iedereen kijkt naar de juf.

‘Dank je wel, Olivia. Het was weer een ...’ De juf aarzelt even, ‘het was weer een boeiende spreekbeurt, over ...’

Het lijkt wel of ze niet heeft opgelet!

‘Over het konijn,’ zegt Olivia dus maar. Ze kijkt naar haar lege stoel. Mag ze al gaan zitten?

‘Ga maar zitten,’ zegt juf Evelien. Ze loopt langzaam naar voren en kijkt de klas in.

Heel lang.

Zonder iets te zeggen.

Maar dan komt het.

‘Luister. Ik vind het heel leuk om van alles over dieren te horen. Dat konijnen lange oren hebben.

Dat goudvissen kunnen zwemmen. Dat hamsters hamsteren. Dat papegaaien papegaaien. Dat hanen kraaien. Dat poezen spinnen. Dat spinnen acht poten hebben. Dat apen vlooien. Dat vlooien kriebelen. Maar daar word ik niet veel wijzer van. Kunnen we niet eens een keer een spreekbeurt zónder dieren doen? En dat iedereen dan wél oplet? Het blijft muissstil in de klas. Niemand durft te reageren. Wat zou Joep blij zijn als juf Nabila weer beter was.

‘Dus ...’ gaat juf Evelien verder, ‘kies een onderwerp dat jij interessant vindt en dat anderen ook interessant vinden. Dat is dus niet iets wat iedereen allang weet. Niet: “Een poes zegt miauw,” of “Ronaldo kan goed voetballen.”’

‘Yes! En ik ook!’ schreeuwt Bram. De klas lacht. Joep niet. Hij zakt steeds verder weg op zijn stoel. ‘Dank je, Bram,’ zegt de juf rustig. ‘Ik wil dus geen spreekbeurten meer met “de bakker bakt brood” of “dino’s zijn dood”. Bedenk gewoon iets waar je zelf ook nieuwsgierig naar bent, en zoek dan uit hoe het zit. Bijvoorbeeld: hoe werkt een vliegtuig? Hoe ontstaan wolken? Hoe is Ronaldo zo goed geworden?’

Een goed onderwerp

Voor een werkstuk of spreekbeurt is een goed onderwerp belangrijk. Hier zijn wat tips.

- Denk aan je doelgroep. Dus: voor wie houd je je spreekbeurt? Voor je klasgenoten en je leerkracht. Waar zouden zij graag meer over willen weten?
- Kies een onderwerp waar je veel van weet of veel van wilt weten.
- Maak je onderwerp niet te groot. In een spreekbeurt over het heelal kun je alleen maar algemene dingen vertellen. Doe het dan over de planeten, of beter nog: over één planeet, Saturnus bijvoorbeeld. Misschien is het nog wel leuker om het alleen over de ringen van Saturnus te hebben. Waar komen die vandaan? Waar bestaan ze uit? Hoe dik zijn ze? Dan vertel je tenminste echt iets nieuws!
- Maak van je onderwerp een vraag die allerlei antwoorden kan hebben, niet alleen ja of nee.

De juf zucht even en kijkt de klas rond. 'Wie is er als volgende aan de beurt?'

Joep steekt zijn hand op. 'Ik,' zegt hij bijna onhoorbaar.

'Haha,' klinkt het achter in de klas. Bram weer.

'En waar ga je het over doen?'

'Dat eh ... weet ik nog niet.'

'Wat zeg je?'

'Dat weet ik nog niet!'

'Ik kan je niet verstaan, Joep.'

'DAT WEET IK NOG NIET!'

Juf Evelien schrikt ervan. Ze heeft hem in elk geval wel gehoord nu, dat is duidelijk.

'Aha. Nou, je boft.

Je hebt een extra week om erover na te denken. Want volgende week is het vakantie.'

HFDSTK 2

Haaienvinnen- soep

Joep weet allang waar hij zijn spreekbeurt over wil houden. Over zijn lievelingsdier natuurlijk. Zijn zolderkamer hangt er vol mee en hij heeft er zelfs een knuffel van. Stel je eens voor: een knuffel van een grote witte haai. Dat is nou niet echt een dier dat je kunt knuffelen. Vijf meter lang, in het echt. Gemiddeld duizend kilo zwaar. Tandens zo groot als je wijsvinger, drie of vier rijen dik. Nog eens wat anders dan een goudvis of een konijn.

Joep heeft zijn hele spreekbeurt al klaar. Maar nu weet hij het niet meer. Mocht het niet over dieren gaan, of niet over huisdieren? Dat had hij even moeten vragen aan de juf. Maar dat durfde hij dus

niet. En nu is het vakantie en kan hij het niet meer vragen. De komende negen dagen komt hij niet op school.

‘Maar dan vraag je het toch na de herfstvakantie?’ zegt Lotte tijdens het eten.

‘Ja! Of is de spreekbeurt meteen op maandag?’ vraagt Joeps moeder terwijl ze nog wat kaas over haar pasta strooit.

‘Nee, op vrijdag. Maar ik wil het nu weten!’

‘Waarom dan?’ vraagt zijn vader.

‘In de vakantie heb ik tenminste tijd om naar de bieb te gaan en plaatjes te zoeken op internet.’

‘Tja, hmm, dan zou ik gewoon op zeker spelen: dan doe je een spreekbeurt zonder dieren.’

Voor Lotte is alles altijd makkelijk, lijkt het wel.

‘Maar waar moet ik het dan over doen?’

‘Over planten!’ zegt Joeps moeder.

‘Over pastasaus!’ zegt zijn vader.

‘Over haaienvinnensoep!’ zegt zijn zus.

Even is het stil aan tafel en dan beginnen ze alle vier te lachen.

Lotte gaat staan en doet alsof ze een spreekbeurt houdt. ‘Ik ben Joep en ik doe mijn spreekbeurt over haaienvinnensoep. Haaienvinnensoep is gemaakt van

haaienvinnen. Haaienvinnen zijn vinnen van haaien, en daar maken ze soep van. Dit was mijn spreekbeurt.'

'Nou, prachtig,' zegt hun vader. 'Nu kun je lekker vakantie vieren, Joep.'

'Eh, ik zoek toch maar een ander onderwerp.'

'Maar morgen eerst voetballen!' zegt zijn moeder.

Joep knikt. 'Tegen

Orion. Uit.'

'Waar komen die ook alweer vandaan?' Elke keer moet Joeps vader het wéér vragen.

'Van de overkant.'

'O, dat zijn die klasgenoten van over de brug?'

'Ja.'

'Orion uit, altijd lastig,' zegt papa.

HFDSTK 3

Gras en zweet

Bibberend staat Joep op de doellijn. Er zijn nog twee minuten te spelen. De stand is, geloof het of niet, 3-3. Maar Bram staat klaar voor alweer een penalty. De vorige schoot hij op de paal. Joep gaat er alles aan doen om ervoor te zorgen dat ook deze bal het net niet raakt.

Priet! De scheidsrechter fluit. Bram blijft even staan, hij lijkt dwars door Joep heen te kijken en neemt dan zijn aanloop. Een moment later knalt de bal keihard op Joeps knie. Hij heeft geen tijd om pijn te voelen. De penalty is gestopt! De bal stuitert van zijn knie naar Omar, die een tegenstander tussen de benen door speelt, het halve veld oversteekt en

Dat heeft Joep weer. Net nu hij een spreekbeurt moet houden, mag het van juf Evelien niet meer over dieren gaan. Dus ook niet over zijn lievelingsdier, de haai. Dan blijkt er opeens een haai te zijn gezien in de rivier de Waal. Klopt dat wel, of is het nepnieuws? Joep gaat op onderzoek uit.

Aansprekend verhaal over nepnieuws. De boekenserie *Lees je digiwijs* bevat spannende en herkenbare verhalen over hedendaagse onderwerpen als gamen, sociale media, gehackt worden en robotica. Andere boeken zijn:

